

Ekonomikas ministrija

EKONOMISKĀ ATTĪSTĪBA

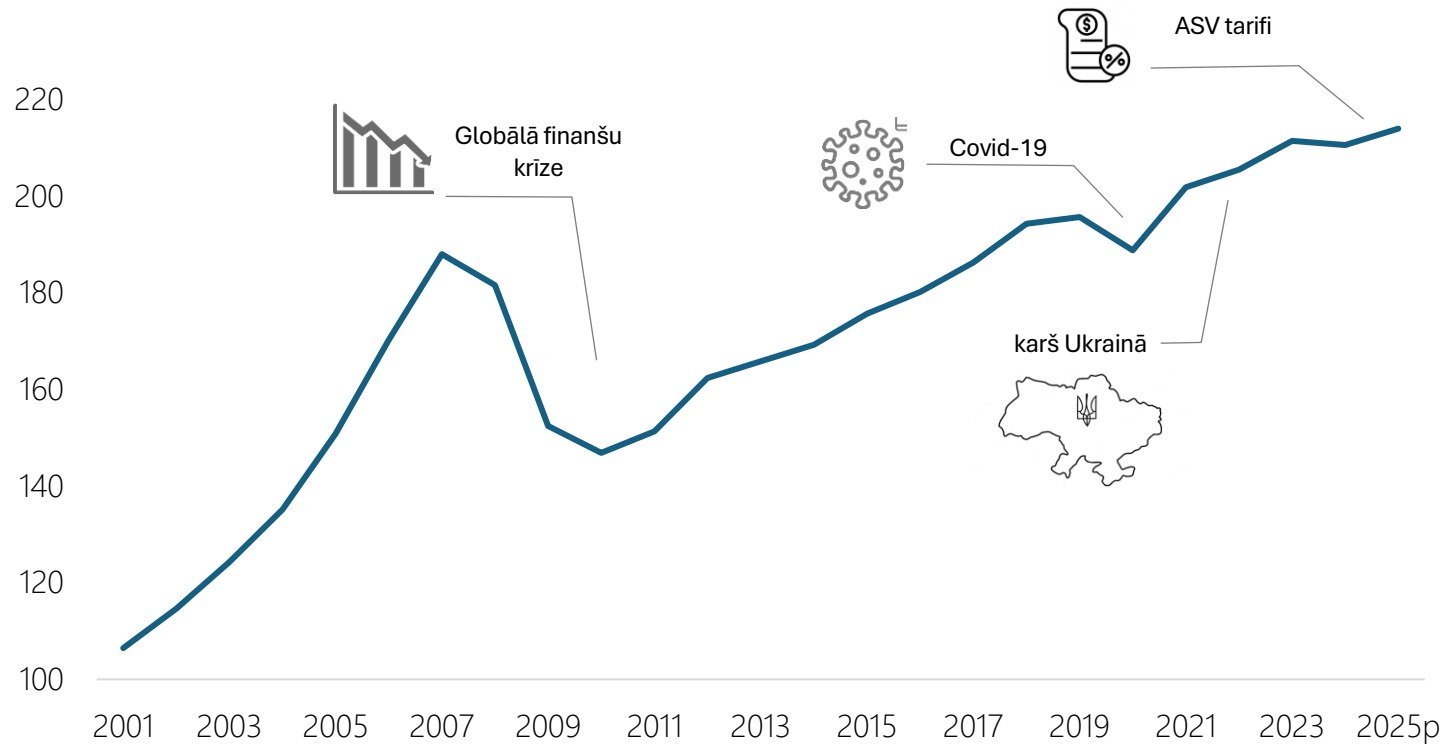
LPS Tautsaimniecības komitejas sēde

2025.gada augusts

KOPŠ 2020.GADA PIEDZĪVOTI DAŽĀDI SATRICINĀJUMI, ĪSTERMIŅA DATOS REDZAM, KA 2025.GADĀ EKONOMIKĀ AKTIVITĀTE PAKĀPENISKI PALIELINĀS

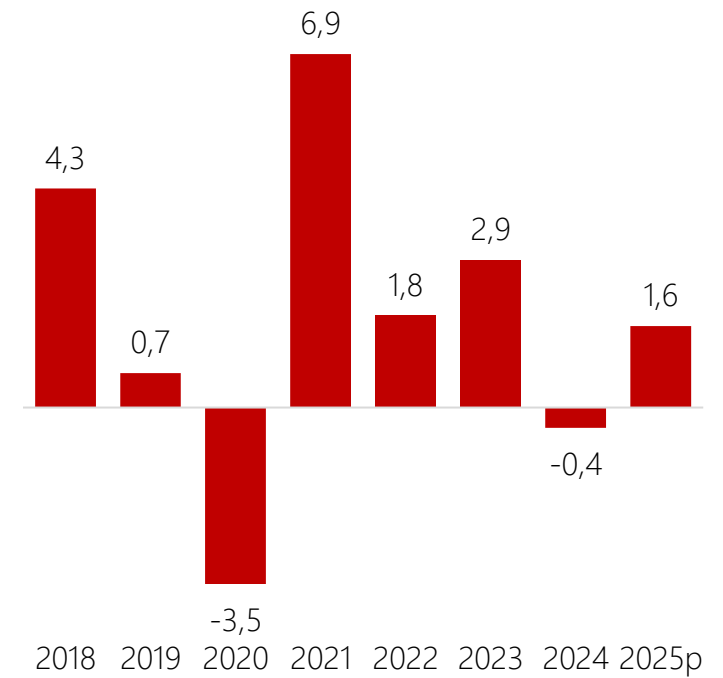
Iekšzemes kopprodukts

2010 = 100, salīdzināmās cenās

Iekšzemes kopprodukts

procentos pret iepriekšējo gadu

LATVIJAS UN ASV ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA UN ASV NOTEIKTIE TARIFI - TIEŠĀ IETEKME UZ LATVIJAS EKONOMIKU VĒRTĒJAMA KĀ NELIELA

2024.gadā, mEUR

Koksnes izstrādājumi – 149 mEUR
Optiskās ierīces – 69 mEUR
Elektroierīces – 68 mEUR
Mehānismi – 49 mEUR
Stikls, tā izstrādājumi – 25 mEUR
Jaukti ķīmiskie produkti – 25 mEUR

Pavisam – 530 mEUR
1% no IKP

Elektroierīces – 44 mEUR
Minerālie produkti – 36 mEUR
Optiskās ierīces – 27 mEUR
Gaisa kuģi, to daļas – 21 mEUR
Mehānismi – 17 mEUR

Pavisam – 198 mEUR

- ES eksportam uz ASV tiks piemēroti vispārējais tarifs 15% apmērā (augstāks nekā iepriekšējais 10% tarifs, bet daudz zemāks nekā 30% tarifs, ko D.Tramps bija draudējis noteikt, ja netiktu panākta vienošanās)
- Joprojām kokiem un daudziem citiem produktiem, kam izņēmuma kārtā aprīlī noteica 0% tarifu, arī pēc 7.augusta kādu laiku turpināsies šis pats režīms.
- **ASV ieviestu tarifu tiešā ietekme uz Latvijas ekonomiku vērtējama kā salīdzinoši neliela**
- **Tomēr ASV tarifu izmaiņas var netieši ietekmēt Latvijas ekonomiku pakārtoti caur citām Latvijas eksporta partnervalstīm, kurām ASV ir būtisks tirdzniecības partneris - Somija, Vācija, Zviedrija, Dānija**

LIAA SASNIEGTIE REZULTĀTI 2025.GADĀ

Piesaistītas ārvalstu investīcijas 156 milj. EUR apmērā, tai skaitā RIS3 jomās 151 milj. EUR apmērā

No jauna radītās darba vietas 545, tai skaitā RIS3 jomās 510

Noorganizēti:

- **15 nacionālie stendi**, kuros piedalījušies 140 komersanti
- **33 tirdzniecības misijas**, kurās piedalījušies 244 uzņēmumi, nodibināti 3115 kontakti, kontakti, kas ietver darījuma pazīmes - 915, noslēgts 41 līgums vai nodoma protokols.

Latvijas
Investīciju un
attīstības aģentūra

SADARBĪBA AR PAŠVALDĪBĀM

BŪTISKI TURPINĀT SADARBĪBU
INVESTĪCIJU PROJEKTU ATTĪSTĪBĀ
UN INFRASTRUKTŪRAS
IZVEIDĒ REĢIONOS

LIAA REĢIONĀLĀ PĀRSTĀVniecība

- Reģionālais partneris pašvaldībām
- INVESTĪCIJU PIESAISTES KANĀLS, t.sk. Industriālo parku attīstība
- Eksporta aktivitāšu plānošana (tirdzniecības misijas, amatpersenu vizītes utml.)

Organizētas vairāk kā 300
tikšanās ar uzņēmumiem
reģionos

LIAA SADARBĪBA AR PAŠVALDĪBĀM – ATBALSTS PAŠVALDĪBĀM

Mērķis ir veicināt vietējo uzņēmējdarbību un pašvaldību ekonomisko attīstību, atbalstot jaunu uzņēmumu dibināšanu, esošo uzņēmumu attīstību un darba vietu radīšanu pašvaldībās, tādējādi veicinot investīciju piesaisti un eksporta veicināšanu reģionos

Kopējais finansējums 3 milj. EUR, vienai pašvaldībai līdz 200 000 EUR (atbalsta intensitāte līdz 100%):

- pašvaldību uzņēmējdarbības grantu konkursiem
- pašvaldību vietējās ekonomikas aktivitātēm, lai piesaistītu investīcijas un veicinātu eksportu (būvniecības dokumentācija, komunikāciju infrastruktūra, ceļu projekti)

Teritoriālā pieeja:

- Izslēgts Rīgas reģions
- Augstāka intensitāte pēc zemāka IIN – no 50-85%
- Austrumu pierobežai un pašvaldības, kurs skāra tranzīta nozares kritums (Krievijas agresijas ietekme) – 100%

Pieteikumus ranžē:

1. pēc plānotā privātā investīciju apmēra pret publiskā finansējuma apmēru. Projekti tiek sakārtoti rindā, vispirms dodot priekšroku projektiem ar augstāko plānotā privātā investīciju apmēra pret publiskā finansējuma apmēru
2. secīgi rindas secība tiek mainīta, dodot prioritāri tiem projektu iesniegumiem kuros identificēti ierobežotāki resursi, ko novirzīt ekonomiskai attīstībai (mazāki iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju)

ES FONDU / ANM ATBALSTS

Investīciju virzieni:

- **Uzņēmumu digitālajai transformācijai** – atbalstīti **1885** komersanti par **88,1 mEUR**
40 % reģionos (Kurzeme – 8,6 %, Vidzeme – 12 %, Zemgale – 9,4 %, Latgale – 5,3 %)
- **Produktivitātes kāpināšanai** – atbalstīti **1759** komersanti par **339 mEUR**
40 % reģionos (Kurzeme – 11,7 %, Vidzeme – 14,5 %, Zemgale – 8,2 %, Latgale – 6,2)
- **Mājokļu pieejamībai:**
  - Zemas īres maksas mājokļu atbalsts – 7 aizdevumu līgumi par **37,99 mEUR**
  - Sociālo mājokļu atjaunošanas atbalsts – 1. Kārtā līgumi par **24,38 mEUR** un īstenošanā ir **30 projekti 25 pašvaldībās**
Katrā reģionā ~25 % (Kurzeme – 24,3 %, Vidzeme – 24,3 %, Zemgale – 21,6 %, Latgale – 18,9 %)
- **Uzņēmumu energoefektivitātei** – atbalstīti **373** komersanti par **42 mEUR**
49 % reģionos (Kurzemē – 15,2 %; Vidzemē – 15 %; Zemgalē – 12,8 %; Latgalē – 6,1 %)

➔ **LATVIJAS REĢIONIEM NOVIRZĪTI 50%**

ES FONDU FINANSĒJUMS

EM PRIORITĀTES

Mērogojamu projektu atbalstam, t.sk., drošībai – iztrūkums **120** mEUR (pieejami 40 mEUR)

Mājokļu pieejamībai – iztrūkums **31** mEUR (pieejami 90.7 mEUR)

Es fondu neapguve uz 12.08.2025. – 585 milj. EUR

Neuzsākta TAP skaņošana

448 MEUR (SM)

40 (LM)

45,3 MEUR (VARAM)

35 (KEM)

13 (IZM)

3,7 MEUR (VK)

REĢIONU ATTĪSTĪBA – INVESTĪCIJU FONDS

!!! **29** investīciju projekti **760,3 mEUR** apmērā ➔ **193,6 mEUR** aizdevumu kapitāla atlaide

- ❖ VIDZEMĒ – 5 projekti (87,7 mEUR projektu izmaksas; 22,9 kapitāla atlaide)
- ❖ ZEMGALĒ – 4 projekti (125,6 mEUR projektu izmaksas; 34,2 kapitāla atlaide)
- ❖ LATGALĒ – 4 projekti (155,3 mEUR projektu izmaksas; 34,5 kapitāla atlaide)
- ❖ KURZEMĒ – 8 projekti (147 mEUR projektu izmaksas; 22,9 kapitāla atlaide)
- ❖ RĪGĀ un PIERĪGĀ – 8 projekti (87,7 mEUR projektu izmaksas; 22,9 kapitāla atlaide)

4.ATLASES KĀRTAS NOSACĪJUMI – 59 mEUR:

ATBALSTA VEIDS	ALTUM AIZDEVUMS AR KAPITĀLA ATLAIDI LĪDZ 30 %, BET NE VAIRĀK KĀ 10 MILJ. EUR		
ATBALSTA SAŅĒMĒJI	VIDĒJIE UN LIELIE KOMERSANTI		
ATBALSTA JOMAS	VIEDĀS SPECIALIZĀCIJAS 5 JOMAS, TŪRISMS, KULTŪRA, AIZSARDZĪBA, PRIMĀRĀ LAUKSAIMNIECISKĀ RAŽOŠANA		
KRITĒRIJI KAPITĀLA ATLAIDES SAŅĒMŠANAI	1. Darba samaksa $\geq$ reģiona vidējai algai <u>jauniem darbiniekiem</u> $\times 1,3$ vai <u>saglabāto darbviētu</u> $\geq$ reģiona vidējai algai $\times 1,3$ un + 30 % pieaugums. 2. Apgrozījuma pieaugums pret kapitāla atlaidi $\times 2$ salīdzinājumā ar projekta pabeigšanas gadu 3. Darba vietas par katriem 250 000 EUR = 1 jauna / saglabāta darba vieta (ar algu $\uparrow$) (ne mazāk par 12) 4. Ieguldījumi pētniecībā un attīstībā $\geq 250\,000$ EUR/gadā pieteiktajā nozarē		IEPRIEKŠ NOTEIKTIE KRITĒRIJI 1. DARBA SAMAKSA $\geq$ reģiona vidējā alga $\times 1,3$ 2. EKSPORTS $\geq 3\,600\,000$ euro gadā 3. JAUNRADĪTAS DARBA VIETAS par katriem 250 000 euro = 1 jauna darba vieta (vismaz 12) 4. IEGULDĪJUMI PĒTNIECĪBĀ UN ATTĪSTĪBĀ $\geq 250\,000$ euro/gadā pieteiktajā RIS3 nozarē

STEP MĒROGOJAMU PROJEKTU FONDS

FINANSĒJUMS	40 mEUR (NEPIECIEŠAMI PAPILDU 110 mEUR)
ATBALSTA VEIDS	AIZDEVUMS ar kapitāla atlaidi līdz 30%, bet ne vairāk kā 30 mEUR GARANTIJA ar kapitāla atlaidi līdz 20% no garantijas apmēra Garantija sedz līdz 80% no finanšu pakalpojuma summas, bet ne vairāk kā 60 mEUR
ATBALSTA SAŅĒMĒJI	Vidējie un lielie komersanti
ATBALSTA JOMA	Kritiski svarīgu tehnoloģiju vai produktu ieviešanai un komercializācijai (step): digitālās tehnoloģijas, tīras un resursefektīvas tehnoloģijas, biotehnoloģijas, aizsardzības tehnoloģijas
KRITĒRIJI KAPITĀLA ATLAIDES SAŅĒMŠANAI	1. DARBA SAMAKSA $\geq$ reģiona vidējai algai jauniem darbiniekiem $\times 1,6$ vai saglabāto darbvieta alga $\geq$ reģiona vidējai algai $\times 1,6$ un + 30 % pieaugums 2. APGROZĪJUMA PIEAUGUMS pret kapitāla atlaidi $\times 2$ salīdzinājumā ar pabeigšanas gadu 3. DARBA VIETAS par katriem 250 tEUR = 1 jauna / saglabāta darba vieta (ar algu $\uparrow$) (ne mazāk kā 12)

ADMINISTRATĪVA SLOGA MAZINĀŠANA – BŪVNIECĪBA (2)

BŪVDARBU PROCESA UZLABOJUMI:

© Ekonomikas ministrija

BŪTISKI SAMAZINĀM PRASĪBAS BŪVDARBU FIKSĀCIJAI

Atsakāties no ikdienas ierakstiem un dublējošiem aktiem – tas ļauj ietaupīt laiku būvdarbu laikā un samazina birokrātiju darbu fiksēšanā līdz pat 50% (samazinās aktu un ierakstu skaits).

BŪTISKI MAZINĀM BŪVGRUŽU APJOMUS, NEIETEKMĒJAM VIDI UN VIENKĀRŠOJAM ATKĀRTOTU BŪVIZSTRĀDĀJUMU IZMANTOŠANU NENESOŠAJĀS KONSTRUKCIJĀS UN APDARĒ

Ietaupām izmaksas atbilstības novērtēšanas procesam.

UZLABOJAM BŪVDARBU ĪSTENOŠANU PA KĀRTĀM

Ļaujam kā būves kārtu īstenot arī tikai daļu no ēkas (piemēram, loģistikas centra daļu), tādējādi to iespējams daudz ātrāk nodot ekspluatācijā (laika ietaupījums ekspluatācijas uzsākšanai, dīkstāves un zaudējumu mazināšana).

ATĻAUJAM UZSĀKT INŽENIERTEHNISKOS DARBUS

Paralēli projektēšanai pēc būvatļaujas saņemšanas (ietaupa laiku).

STRĀDĀJAM PIE VIENOTA REĢISTRĀCIJAS PROCESA IEVIEŠANAS, ATSAKOTIES NO ĒKAS UZMĒRĪŠANAS

Turpmāk ēkas tiks reģistrētas kadastrā un ierakstītas Zemesgrāmatā vienotā procesā, izmantojot būvniecības gaitā iegūtos datus. Jau kopš pagājušā gada VZD aptuveni 50% gadījumu būvju datus reģistrē, balstoties uz dokumentiem, neveicot apsekošanu (atsakāties no kadastrālās uzmērīšanas, tādējādi paātrinot nodošanu ekspluatācijā un samazinot izmaksas).

ATVIEGLOJAM RŪPNIECISKI RAŽOTAS ĒKAS PROJEKTĒŠANAS UN NOVIETOŠANAS PRASĪBAS

Ieviešam būves pasi, aizvietojot būvprojektu un atsevišķus būvdarbu fiksācijas dokumentus (laika ietaupījums un izmaksu ietaupījums).

ATSAKĀMIES NO OBLIGĀTĀS AUTORUZRAUDZĪBAS

Īpašnieks pats lemj par projekta autora iesaisti būvdarbu procesā. Samazinām saskaņošanai nepieciešamo laiku, ļaujam ātrāk un efektīvāk organizēt būvdarbu procesu.

ADMINISTRATĪVA SLOGA MAZINĀŠANA – BŪVNICĪBA (1)

PROJEKTĒŠANAS PROCESA UZLABOJUMI:

IEROSINĀTIE GROZĪJUMI BŪVNICĪBAS LIKUMĀ – SAEIMAS IZSKATĪŠANĀ NO 28. MARTA

© Ekonomikas ministrija

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Netiek diskutēts par to, kas bija jādiskutē pie teritorijas plānojuma vai ietekmes uz vidi novērtēšanas procesā. Diskutē par optimālu risinājumu ārtelpai un iekļaušanai pastāvošajā vidē.

Likumā nosakām gadījumus, kad nevar pieprasīt publisko apspriešanu, (laika ietaupījums)

Novēršam, ka var apturēt investīcijas būvniecības stadijā, lai gan tās atbilst teritorijas plānojumam un ir pieļaujamas (samazinām risku, ka investors zaudē tiesības būvēt un zaudē jau iztērēto naudu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecības ieceres sagatavošanai)

Uzlabojam publiskās apspriešanas saturu, ietaupām laiku nerunājot par jautājumiem, kas neattiecas uz konkrēto būvniecības ieceri.

TEHNISKIE NOTEIKUMI

Nosakām derīguma termiņu – pirms tam 2 gadi, tagad nosaka no 6 mēnešiem līdz 1 gadam (mazinām risku, ka sarežģītās projektēšanas gadījumā, neiekļaujoties termiņā, būtiski tiks mainīti nosacījumi, kā rezultātā būs nepieciešami būtiski grozījumi projektā)

Nosakām, ka aizliegts paredzēt tādus darbus (ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā), kas tiešā veidā nav saistīti ar konkrētās ieceres īstenošanu un ir nesamērīgi (samazinām būvniecības izmaksas, nepārlietam uz attīstītāja pleciem pienākumu nodrošināt publisko infrastruktūru)

Vidēji par 30% samazinām termiņu tehnisko noteikumu izdošanai un būvprojekta saskaņošanai ar tehnisko noteikumu izdevējiem.

VEICINĀM PĀREJU UZ STANDARTIZĒTIEM TEHNISKAJĒM NOTEIKUMIEM VIENKĀRŠĀKOS GADĪJUMOS

Atsakoties no tehnisko noteikumu pieprasīšanas un saņemšanas (mazinām laiku par 12 darba dienām, mazinām noslodzi institūcijās, sagatavojot un izdodot tipveida standarta noteikumus).

IEROBEŽOJAM IESPĒJU UZDOT SASKAŅOT PROJEKTU AR PERSONĀM, KURU INTERESES NETIEK SKARTAS

Ar ko saskaņot - noteiks būvprojekta izstrādātājs, pašvaldība varēs paplašināt saskaņotāju loku ar konkrētu pamatojumu, balstoties uz normatīvo aktu prasībām (novēršam nevajadzīgas darbības gan projektētājam, gan komunikāciju turētājam).

NOSTIPRINĀM, KA BŪVTĀFELES NEESAMĪBA, NAV PAMATS PAGARINĀT BŪVATĻAUJAS APSTRĪDĒŠANAS TERMIŅU - UZLABOJAM SABIEDRĪBAS INFORMĒTĪBU, IZMANTOJOT DIGITĀLOS RISINĀJUMUS

Stabilitāte investoram, novēršam risku būvatļaujas apstrīdējumam būvdarbu laikā, būvdarbu apturēšanai un zaudējumiem. Sabiedrība varēs pieteikties uz ziņu saņemšanu par ierosināto būvniecību un pieņemtajiem lēmumiem no būvniecības informācijas sistēmas.

NOSAKĀM SKAIDRU TERMIŅU ATZĪMES PAR PROJEKTĒŠANAS NOSACĪJUMU IZPILDI APSTRĪDĒŠANAI (1 MĒNSIS NO PUBLICĒŠANAS)

Šobrīd tiesu prakse ļauj apstrīdēt 12 mēnešu laikā. (Lielāka stabilitāte, samazinām zaudējumu un dīkstāves risku būvdarbu laikā).

ĀRĒJIEM INŽENIERTĪKLIEM NOSAKĀM, KA BŪVNICĪBAS PROCESA DALĪBNIEKI ATBILD PAR NODARĪTAJĒM BOJĀJUMIEM TIKAI TAD, JA NAV IEVĒROTI TĪKLU TURĒTĀJU NORĀDĪJUMI

Attiecināms uz tīkliem, kas būvēti līdz 2012.gadam. Savukārt par tīkliem, kas būvēti no 2013.gada, var pajauties uz informācijas sistēmās esošajiem datiem (mazinām papildus izdevumu risku).

BIROKRĀTIJAS MAZINĀŠANA KAPITĀLSABIEDRĪBU PĀRVALDĪBĀ (1)

LĒMUMU PIENĒMŠANAS VIENKĀRŠOŠANA

- Atcelt obligātu līdzdalības pārvērtēšanu reizi 5 gados, veikt to tikai pēc pamatota, uz reālajiem faktiem balstīta akcionāra priekšlikuma
- Lēmumu pieņemšanu par kapitālsabiedrības līdzdalības iegūšanu/izbeigšanu citās kapitālsabiedrībās atstāt padomes vai akcionāru/dalībnieku sapulces kompetencē
- Apstiprināt MK vienotu sarakstu ar valsts/pašvaldību kapitālsabiedrībām un to stratēģiskajiem mērķiem un iedalījumu attiecīgajā grupā

KOORDINĀCIJAS INSTITŪCIJAI IR KONSULTATĪVA JEB KOORDINĒJOŠA LOMA

- Noņemt liekus atzinumu un saskaņošanas procesus, atstājot tikai konsultatīvas un koordinējošās funkcijas (vadlīniju, normatīvo aktu izstrāde, apmācības, konsultācijas, ieteikumi, informācijas publiskošana un aktualizēšana)
- Vidēja termiņa stratēģiju izstrādā valde, apstiprina padome pēc saskaņošanas ar kapitāla daļu turētāju, bez koordinācijas institūcijas atzinumiem
- Valdes un padomes nominācijas procesus organizē kapitāla daļu turētājs vai padome

BIROKRĀTIJAS MAZINĀŠANA KAPITĀLSABIEDRĪBU PĀRVALDĪBĀ (2)

REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS PILNVEIDOŠANA

- Ikgadējo izvērtēšanu veic tikai kapitāla daļu turētājs, ņemot vērā valdes un padomes veikto izvērtējumu, balstoties uz stratēģiju, budžetu, darbības/attīstības plānu
- Gaidu vēstulēs ietvert tikai skaidrus, izmērāmus finanšu un nefinanšu mērķus un sasniedzamos rādītājus (bez liekvārdības un tiesību normu citēšanas)

ELASTĪGĀKA KOMERCIĀLĀ DARBĪBA

- Jauna kategorija – liela izmēra eksportējoša komerciāla kapitālsabiedrība, kas var darboties brīvā tirgus apstākļos saskaņā ar Komerclikumu.
- Dividenžu apmēru nosaka katrai kapitālsabiedrībai individuāli, balstoties uz stratēģisko mērķi, apstiprināto stratēģiju un investīciju plāniem.
- Atvieglot iepirkumu prasības, lai dotu iespēju attīstīties vietējiem ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem, tādējādi palielinot ieņēmums Latvijā.
- Atļaut publiskai personai dibināt vai iegūt līdzdalību uz eksportu orientētajā kapitālsabiedrībā, sekmējot stratēģisko mērķu sasniegšanu